

este) că se supunea Ierusalimul Chesariei, după ce Ierusalimul s-a cinstit a fi Patriarhie, Chesaria a rămas cu dregătoria sa, a fi Mitropolie a Palestinei, și mai plecată însă decât Ierusalimul. Fiindcă ea, este numai Mitropolie, ia Ierusalimul Patriarhie.

CANON 8

Pentru cei ce se numeau pe sineși curați cândva, iar venind către Catoliceasca, și Apostoleasca Biserică, au socotit Sfântul, și marele Sinod, ca hirotesinde-se ei, apoi așa să rămână în Cler. Însă mai întâi de toate, aceasta se cuvine a o mărturisi ei în scris, că se vor învoi, și vor urma dogmelor Catoliceștei, și Apostoleștei Biserici. Adică și cu cei însoțiți prin a doua nuntă a se împărtăși, și cu cei ce în vreme de goană au căzut; pentru care și timp s-a rânduit, și vreme s-a hotărât; ca ei să urmeze întru toate dogmele Catoliceștei Biserici. Deci ori unde s-ar afla, ori prin sate, ori prin cetăți numai ei singuri Hirotonisiți, cei aflați în Cler, vor fi întru aceeași schimă (Chip). Iar (unde) ar fi Episcop al Catoliceștii Biserici, și ar veni oarecare, este arătat cum că Episcopul Bisericii va avea dregătoria Episcopului, iar cel ce se numește Episcop de către cei ce se zic curați, că aveau cinstea Presbiterului. **Afară de nu cumva i s-ar părea Episcopului (însuși) al împărtăși de cinstea numelui. [Sobor 7: 14; Anghira: 13; Neocesareea: 14; Antiohia: 8, 10] Și dacă aceasta nu îi va plăcea lui, va socoti un loc, ori de horepiscop, ori de Presbiter, pentru cel ce se socotește negreșit a fi în Cler. Ca să nu fie doi Episcopi în cetate. [Apostol: 46, 47, 68; Sobor 2: 7; Sobor 6: 95; Laodiceea: 7, 8; Cartagina: 66; Vasilie: 1, 57; Teologul: 12]**

TÂLCUIRE

Curați se zic navatiani (așa pe sineși numindu-se după mândria cugetului, precum scrie Evsevie Cartea 6, Cap 43) [Sard: 6; Laodiceea 57; Vasilie: 89] Iar Navat a fost

Presbiter al Bisericii Romanilor, carele nu primea pe aceea, ce în vremea goanei s-a fost lepădat (de Credința lui Hristos) iar apoi s-au căit. Ci nici cu cei însoțiți prin a doua nuntă se împărtășea. Și după Botez zicea, că nu se mai poate milui cel ce a păcătuit, după Epifanie la eres 59, și după Avgustin eres 38. Deci acesta măcar că în dogmele Credinței nu a greșit, nici era eretic, ci numai schismatic, după 1 Canon al marelui Vasilie. Pentru ura de frați a sa însă și nemilostivirea socotelii, și mândria sa, s-a anatematizat, de Sinodul cel ce s-a făcut în Roma în vremea lui Papa Corneliu, după Evsevius, și de Sinoadele ce s-au făcut în Cartagina, în vremea lui Ciprian, și în Antiohia și în Italia împotriva lui. De la acesta s-a numit Novatiani și cei ce au urmat relei socotelii lui. Aceasta așa fiind cunoscute, zice Canonul acesta, că dacă Navatiani cei de acest fel, vor veni la Catoliceasca Biserică, s-a socotit de cuviință să se hirotetisească¹² și așa să se

---

¹² Hirotesia aici nu este hirotonie, precum poate a prepune cineva, ci este a se pune mâna preoților pe capetele ereticilor celor ca aceștia, și așa să se primească ca pocăindu-se. Că așa prin hirotesia (și nu prin hirotonie). Și Canonul 49 al celui din Cartagina. Voiește a se primi cei ce se pocăiesc. Și că este adevărat cuvântul meu, mărturisește și Sinodul al 7-lea. Că citindu-se Canonul acesta la întâia Praxă a acestuiași, și întrebându-se, cum se cade a se înțelege zicerea hirotetisindu-se, a zis preasfântul Tarasie; spre blagoslovenie se zice aici hirotesia, și nu spre hirotonie. Drept aceea din Canonul acesta trebuie a se învăța părinții cei Duhovnicești, să-și pună mâinile pe capetele celor ce se pocăiesc, când le citesc Rugăciunea cea iertătoare, precum o zice aceasta și Canonul 35 al celui din Cartagina anume. Că de nevoie este hirotesia aceasta la Taina pocăinței. Și auzi ce zic Apostolii în Așezământurile lor. (Cartea 2 și Cap 18) „Primește pe cel ce a păcătuit, când se va tângui, și punându-ți mâna pe capul lui, lasă-l apoi să rămână în turmă.” Și iarăși (la același Cap 43) „Precum primești pe cel necredincios, după ce îl vei Boteza, așa și pe cel păcătos, după ce îl vei hirotetisi ca pe un curat îl vei așeza la pășunea cea Duhovnicească. Și hirotesia i se face lui în locul Botezului. Fiindcă prin punerea mâinilor se dă Duhul cel Sfânt celor ce credeau. Obișnuirea hirotesiei aceștia însă, în Darul acest nou, a apucat a se ține de al legea veche, că așa și Arhiereul prin punerea mâinii primea Jertfele arderilor de tot, și ale mântuirii, și cel pentru păcat. Și vezi Capetele 1 și 3 și 4 ale Cărții Leviților. Însemnează însă, că cu iconomie au primit Sinodul pe aceste pe Navatiani, precum însemnează marele Vasilie în Canonul 1. Vezi, și tâlcuirea Canonului al 7-lea al

primească, și să rămâie în soarta lor, cei ce erau adică și în chip Clerici (așa prin hirotesie au primit pe Donatiști și Canonul 66 al Sinodului din Cartagina) Însă trebuie să mărturisească în scris, că au să păzească toate dogmele Catoliceștii Biserici. Cum că vor primi că de a doua nuntă, și pe cei ce de silă s-au lepădat de Hristos, și cum că îi vor iconomisi pe ei, după rânduitele vremi, și după Canonul pocăinței celor ce s-au lepădat de Hristos; și așa, oriunde s-ar afla, ori în cetăți, ori în sate, să rămână în Cler, și în treapta în care s-a aflat fiecare Hirotonisit. Adică Episcopul să rămână Episcop; Presbiterul, Presbiter; și Diaconul, Diacon; să rămână însă Episcopul, acolo unde Episcop Dreptslăvitor al Catoliceștii Biserici nu este. Iar dacă la aceeași Biserică se află și Dreptslăvitorul Episcop, acesta să-și aibă dregătoria, și toată lucrarea, și numele de Episcop. Iar Novatianul cel ce mai-nainte a fost Episcop, să aibă pe singură cinstea Presbiterului; afară numai de va voi Dreptslăvitorul Episcop, să aibă și acela cinste, și numele gol de Episcop¹³ Însă nu și să lucreze vreo sfințită slujbă ca Episcop, pentru ca să nu urmeze necuviința aceasta, a fi doi Episcopi întru una și aceeași cetate (despre care vezi Canon 35 Apostolesc și pe cel al 16 al celui 1 și al 2-lea Sinod¹⁴ iar de nu va voi nici aceasta, se cuvine a ierta să aibă loc de

---

Sinodului 3 unde Canonul 39 al Sinodului din Iliviria zice că prin Hirotesie să se primească ereticii.

¹³ Precum și pe Melitie cercetându-se l-au osândit Sinodul 1 să petreacă în Lico, gol nume de Episcop având, și de aici înainte nici în cetate, nici în vreun sat să hirotonisească. Sozomen în Bisericeasca Istorie, cartea 10, Cap 14 și Socrat cartea 10 cap 9.

¹⁴ Scrie Sozomen, în Cartea a 4-a Cap 14 povestind despre Felix, și despre Liverie Episcopii Romei, zice. Aceasta Dumnezeu iconomisind să moară Felix, și să rămâie singur Liverie, pentru a nu se necinsti scaunul lui Petru, de doi povățuitori chivernisindu-se, care este semn de prigonire, și străin de Bisericescul Canon. Iar Epifanie la eresul 68 zice: Nici odată Alexandria a avut doi Episcopi. Și Corneliu al Romei, scriind către Fanie al Antiohiei, prihănește pe Mavdat că cerea să se facă, care s-a și făcut Episcop al Romei, însuși Corneliu acesta fiind într-înșea legiuit Episcop; și zice, deci cum nu cunoștea, că într-o Biserică un Episcop se cuvine a fi, și nu doi?

Episcop¹⁵ sau de Presbiter, pentru ca împreună să se numere și el cu ceilalți Ierosiți, și Clerici, și să nu se arate cu totul căzut din Cler.

CANON 9

Dacă oarecare fără cercetare s-a proadus Presbiteri, sau cercetându-se și-au mărturisit păcatele lor¹⁶. Și mărturisindu-se ei, afară de Canon pornindu-se oamenii, asupra unora ca acestora și-au pus mâna, pe aceștia Canonul nu-i primește. Că pe neprihănirea o apără Catoliceasca Biserică. [Apostol: 25, 61; Neocesareea: 9, 10; Teofil: 3, 5, 6]

TÂLCUIRE

Canonul acesta rânduieste, că, cei ce vor să se Ierosească, se cuvine a fi curați de păcate care opresc Ierosirea (adică sfințirea), și se cuvine a se cerceta viața, și petrecerea lor. Iar dacă oarecare s-au făcut Presbiteri, fără a se cerceta, sau și cercetându-se și-au mărturisit păcatele lor, fiind opritoare de Presbiterie, iar Arhieriei cei ce i-au cercetat, pornindu-se afară din Canoane, au Hirotonisit pe ei Presbiteri. Aceștia, zic, care cu nevrednicie presbiterit,

---

¹⁵ Fiindcă nu este slobod a se face Episcop în sat, sau într-un timp mic, în care și un singur Presbiter este destul, pentru a nu se defăima numele Episcopului, după Canonul 6 al Sinodului din Sardichia, pentru aceasta, în niște orașe mici ca acestea, și în sate, se făcea cei ce se numea horepiscopi. Deci horepiscopul după Canonul al Antiohiei, se făcea de Episcopul cetății aceleia, la care supus, și însuși și satul lui. Zice dar Canonul acesta, că unul ca acesta se hirotonisească Citeți, Ipodiaconi, și (Eforchistis) adică Catehisoritori. Dar să se Caterisească de va îndrăzni fără voia Episcopului celui din Cetate a hirotonisi Presbiter sau Diacon, măcar de ar avea și Hirotesie de Episcop. Iar Canonul 8 al acestuiași Sinod, iartă a da neprihăniți Horepiscopi Cărți pașnice, adică slobozitoare celor ce ar cere. Așișderea încă și Canonul 13 al Celui din Anghira, rânduieste că fără scrisorile adevăratului Episcop să nu hirotonisească Horepiscopii, Presbiteri, sau Diaconi, nici în locul lor, nici întru altă cetate.

¹⁶ Iacon Antiohianul în adunarea Canoanelor, în loc de „păcatele lor” are „Cele greșite de dânșii” care este și mai drept.